

ОПШТО

Што е Индексот на перцепција на корупцијата (ИПК)?

Индексот на перцепција на корупцијата на Transparency International ги рангира државите според степенот на корупцијата којашто е перцепирано дека постои помеѓу државните службеници и политичарите. Станува збор за композитен индекс, анкета на акнетите, нацрт на податоците поврзани со корупција од експертски и бизнис истражувања спроведени од различни, независни, уважени институции.

ИПК ги рефлектира перцепциите широм низ светот, вклучувајќи ги оние експерти коишто живеат во евалуираните земји. Transparency International го нарача ИПК од Јохан Граф Ламбсдорф, универзитетски професор од Пасау, Германија.

Како е дефинирана корупцијата за целите на ИПК?

ИПК на Transparency International се фиксира на корупцијата во јавниот сектор и корупцијата ја дефинира како злоупотреба на службената должност заради здобивање со лична корист. Истражувањата користени при составувањето на ИПК содржат прашања кои се поврзани со злоупотреба од службената моќ за стекнување сопствена корист, на пример поткупувањето на јавни службеници, мито при јавни набавки, проневерување на јавни фондови, или прашања кои ја испитуваат силата на анти-корупциските политики и со тоа ги опфаќаат и административната и политичката корупција.

Зошто ИПК е базиран само на перцепции?

Тешко е да се утврдат целосните нивоа на корупцијата во различни земји засновано на релевантни емпириски податоци, на пример преку споредба на сумите на митото или бројот на истрагите во судските процеси. Во неодамнешните случаи, на пример, такви споредбени податоци не го рефлектираат вистинското ниво на корупцијата, повеќе го истакнуваат квалитетот на обвинителите, судовите и/или медиумите во изложувањето на корупцијата широм земјата. Една силна метода во прибирање на податоци низ земјите е да се заклучува од искуствата и перцепциите на оние кои се најдиректно соочени со реалноста на корупцијата во земјата.

Метод

Колку земји се вклучени во ИПК?

ИПК за 2007 рангира 180 земји. Во 2006 година ИПК вклучуваше 163 земји.

Зошто некои нови земји се вклучени во ИПК?

Промените во покриеноста на земјите во ИПК за 2007 година е поврзан со фактот што се вклучени три нови извори: Рејтингот за спроведување на проценка на Азиската банка за развој, Државната политика и институционална проценка на Африканската банка и Индексот за трансформација како и аиндексот за трансформација на Бертелсман.

Ова овозможи вклучување на Авганистан, Капе Верде, Коморос, Џибути, Гвинеја-Бисау, Кирибати, Либериа, Малдиви, Црна Гора, Самоа, Сао Томе и принcipeа, Соломоновите острови, Сомалија, Санта Лучија, Свети Винсент и Гренадини, Тонга и Вануату.

Кои земји е можно да бидат вклучени во идните ИПК?

Земји или територии кои имаат две групи на податоци се: Ангила, Антигуа и Барбуда, Аруба, Бахами, Бермуда, Кајманските острови, Фиџи, федеративни држави на Микронезија,

Холандски Антили, Северна Кореја, Палестина, Порторико, Св.Китс и Невис, Тувалу и Девствените Острови (САД). За овие наведени земји / територии, потребно е намалју уште едена група податоци за вклучување во ИПК.

Земји или територии со само една група на податоци се: Американска Самоа, Андора, Брунеи, Островите Кук, Француска Гвинеја, Гвадалупе, Гуам, Косово, Лихтенштајн, Маршалски Острови, Мартиник, Реунион, Турк и Каикос Острови, Девствени острови (британски). За сите овие земји/ територии потребни се најмалку уште две групи податоци за вклучување во ИПК.

Кои се изворите на податоци на ИПК?

ИПК за 2007 година се заснова на 14 различни анкети и истражувања од 12 независни институции. Transparency International се стреми да осигура изворите коишто се користат да бидат со највисок квалитет а истражувањата да се спроведуваат со целосен интегритет. За квалификација, податоците мораат да бидат добро документирани и доволни за да дозволат проценка на нивната сигурност. Сите извори мора да обезбедат рангирање на нациите и мора да ја мерат целосната распоространетост на корупцијата. Овие услови исклучуваат истражувања кои ја мешаат корупцијата со други прашања како што се политичка нестабилност, децентрализација или национализам.

Податоците за ИПК се набавуваат бесплатно. Некои извори не дозволуваат објавување на информациите, други се јавно достапни. За целосна листа на изворите на истражувањето, ве молиме посетете www.transparency.org.mk или www.ICGG.org

Чии мислења се испитувани за целите на истражувањата користени за ИПК?

Експертите рефлектирани во ИПК- бодирањето се состојат од сфаќањата за корупциските практики што постојат во индустријализираниот и во светот во развој. Истражувањата се спроведуваат меѓу луѓето од бизнис заедницата и аналитичарите од земјата. Значајно е да се забележи дека мислењата на жителите кореспондираат со мислењата на експертите кои не се жители на земјата.

Дали ИПК го репродуцира она што е пропагирано?

ИПК се здоби со широка почит во меѓународните медиуми уште од своето прво објавување во 1995 година. Ова ја подигна загриженоста дека судовите на оние кои одговараат на прашањата може да бидат засенети од податоците соопштени од Transparency International што би создало проблем на заокружување. Оваа хипотеза е тестирана во 2006 година со тоа што прашањата од истражувањата се поставуваа на бизнис- лидери ширум светот. Засновани на повеќе од 9000 одговори, сознанијата на ИПК не ги поттикнуваат бизнис експертите да се водат според чуеното. Сознанијата на ИПК можат да го мотивираат оној којшто одговара да ги детерминира своите сопствени погледи. Ова е силна индикација дека нема заокружување во сегашниот пристап.

Дали методологијата на ИПК за 2007 е изменета?

Методологијата на ИПК е изменета оваа година со цел покомплетно да ги опфати информациите обезбедени од различни извори на индексот. Сега ИПК подобро ги препознава и рефлектира релативните измени во изворите во оригиналните извори. Преку оваа модификација крајните резултати на ИПК за поединечни земји се поинформативни во врска со промените од минатата година, а рангирањето на земјите останува практично непроменето.

Подетален опис може да се добие од документот за ИПК методологијата на www.transparency.org.mk и www.ICGG.org

Како Transparency International го осигурува квалитетот на контролата на ИПК?

Методологијата на ИПК е прегледувана од страна на Советодавен комитет за Индексот составен од водечки интернационални експерти во полето на корупцијата, економетрика и статистика. Членовите на комисијата даваат сугестии за подобрување на ИПК, но менаџментот на Transparency International ја донесува крајната одлука за методологијата којашто ќе се користи. Најновата листа на членови на Советодавниот комитет за Индексот и нивната организациона врска може да се најде на www.transparency.org/policy/surveys_indices/about

Толкување на ИПК

Како треба да се толкува ИПК?

ИПК треба да се толкува како рангирање на земјите со бодирање од 0 (високо корумпирани) до 10 (исклучително чисти).

Што е поважно, бодовите на земјата или позицијата?

Рангирањето на земјите овозможува да се изгради индексот а бодовниот резултат е многу поважна индикација за перципираното ниво на корупција во една земја. Позицијата на земјата може да се смени чисто поради тоа што нови земји се вклучени во индексот или некои отпаднале.

Дали земјата со најнизок резултат е најкорумпираната земја во светот?

Не. Земјата со најнизок резултат е таа кај којашто е перципирана највисока корупција во однос на земјите вклучени во листата. Има повеќе од 200 суверени нации во светот, а најновиот ИПК рангира 180. ИПК не овозможува информации за земјите коишто не се вклучени.

Пример: Што се подразбира под рангирањето на Сомалија во ИПК за 2007?

Корупцијата во Сомалија е перцепирана како највисока според ИПК за 2007. Сепак ова не значи дека Сомалија е најкорумпираната земја во светот или дека Сомалиците се најкорумпирани луѓе. Корупцијата е еден од најстрашните предизвици на доброто управување, развојот и намалувањето на сиромаштијата во Сомалија, огромно мнозинство од луѓето се жртви на корупцијата. Корупцијата од одреден број на моќни индивидуи значи неуспех на лидерите и институциите да ја контролираат и спречат корупцијата, но сепак тоа не значи дека луѓето и земјата се најкорумпирани.

Дали можат резултатите на една земја од ИПК 2007 да се споредуваат со оние од претходните ИПК?

Индексот примарно овозможува преглед на погледите на бизнис луѓето и аналитичарите од земјите за сегашната или претходните години, со помал фокус на трендовите од година во година. Како што е наведено погоре, ако се прават споредби со претходните години, тие треба да се базираат само на бодовниот резултат на земјата, а не позицијата. Промените од година во година во резултатот на една земја може да се производ на промената перцепција на дејствувањето на земјата или промената во методологијата или примерокот на ИПК.

Единствениот ревелантен начин на споредба е компарирање на бодовниот резултат од индивидуални истражувања во текот на времето што може да рефлектира промена во проценувањето.

Зошто нема поголема промена во поединечните резултати на земјите со оглед на силата или недостигот на анти- корупциските реформи или скорешни обелоденувања на корупциски скандали?

Тешко е да се поправи резултатот на ИПК во краток временски период. ИПК за 2007 се заснова пред се на податоци од изминатите две години поврзани со перцепции кои е можно да биле формирани во подалечно минато. Ова значи дека суштински измени во перцепцијата на корупцијата можат да се јават во индексот во текот на подолг временски период.

Промени во резултатот помеѓу 2006 и 2007 година

Кај кои земји резултатот најмногу се влошил помеѓу 2006 и 2007 година?

Да се направи споредба од една година до друга е доста проблематично, поради причините наведени погоре.

Меѓутоа, дотаму до каде што промените можат да се следат наназад до индивидуални извори, трендовите можат претпазливо да се идентификуваат. Вредни за напомена се примерите на влошување од ИПК 2006 до ИПК 2007 како: Австрија, Бехраин, Белизе, Јордан, Лаос, Макао, Маурициус, Папуа и Нова Гвинеја и Тајланд. Во овие случаи практичните промени во перцепцијата се случиле во текот на изминатите две години.

Кај кои земји резултатите покажуваат најголемо подобрување?

Со истите наведени ризици, врз основа на податоците од изворите кои се користат постојано за целите на Индексот, може да се забележат напредувања од ИПК 2006 до ИПК 2007 кај Костарика, Хрватска, Куба, Република Чешка, Доминика, Италија, Македонија, Романија, Сејшелите, Јужна Африка, Суринами и Швајцарија.

Користење на ИПК

Дали ИПК е веродостојна мерка перцепираното ниво на корупција во една земја?

ИПК е цврста мерна алатка за перцепција на корупцијата. Како таков ИПК е тестиран и широко користен од страна на научници и аналитичари. Веродостојноста на ИПК се разликува помеѓу државите. Земјите со голем број извори и мали разлики во евалуациите овозможени од изворите (со тесен доверлив ранг) имаат поголема веродостојност во смисла на нивниот резултат и рангирање, исто како и спротивното.

Дали ИПК е веродостојна мерка во однос на одлуки за доделување помош?

Некои влади имаат обичај да ги употребуваат резултатите за корупцијата за да одредат кои земји треба да примат помош, а кои не. ТИ не го охрабрува користењето на индексот за овие цели. Земјите кои се перцепирани како високо корумпирани не смеат да бидат отпишани, бидејќи токму тие имаат потреба од помош за да испливаат од спиралата на корупцијата и сиромаштијата. Ако се верува дека една земја е корумпирана, тоа треба да послужи како сигнал за донорите дека е потребно инвестирање во систематските приоди за борба против корупцијата. Доколку донорите имаат намера да поддржат големи развојни проекти во земји кои се перципирани како корумпирани, тие треба да бидат особено внимателни на „црвените знамиња“ и да осигураат поставување на соодветни контролни процеси.

ИПК на Transparency International и борбата против корупција

Како се финансира ИПК?

Transparency International се финансира од различни владини агенции, меѓународни фондации и корпорации чијашто финансиска поддршка го овозможува ИПК. Дополнителна помош за мерните алатки на ТИ е овозможена од "Ernst & Young". ТИ не ја промовира политиката на компанијата преку прифаќање на финансиската поддршка и не ги инволвира своите поддржувачи во менаџментот на своите проекти. Повеќе информации околу финансиските извори на Transparency International може да најдете на www.transparency.org/support_us

Која е разликата помеѓу ИПК и Глобалниот корупциски барометар (ГКБ) на ТИ?

ИПК ги испитува експертските перцепции за нивото на корупција во јавниот сектор низ земјите додека Глобалниот корупциски барометар (види www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/gcb) е фокусиран околу однесувањето кон искуствата на корупција меѓу општата јавност. ИПК укажува на перцепираното ниво на корупција во земјите, додека ГКБ е фокусиран на склоноста на фирмите од водечките извозни земји да подмитуваат во странство, прикажувајќи ја „доставната страна“ на корупцијата. Најновиот Индекс на плаќачи на мито е објавен во октомври 2006 година и може да се најде на:

www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/bpi

Која е разликата помеѓу Глобалниот корупциски извештај (ГКИ) и Индексот на перцепција на корупцијата (ИПК)?

Индексот на перцепција на корупцијата на *Transparency International* е рангирање на земјите во смисла на степенот на перцепција на корупцијата којашто постои помеѓу јавните службеници и политичарите. Глобалниот корупциски извештај (ГКИ) претставува длабочинска проценка на состојбата со корупцијата ширум светот. Ги обединува прилозите на експертите и активистите за истражување на корупциските прашања во серија од испитувања од земјата и ги прикажува најновите наоди на истражувањата во однос на корупцијата и анти-корупциските реформи. Најновиот Глобален Корупциски Извештај е објавен во Мај 2007 и е фокусиран на корупцијата во правосудниот систем. (може да се преземе од www.transparency.org/publications/gcr/download_gcr)